

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 479/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., Advokátska kancelária, Tichá 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 a 3, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby východ v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009, postupom podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky a jeho rozkazom č. 11/2007 a postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 a 3, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby východ (ďalej len „vyšetrovateľ“) v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009, postupom podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) a jeho rozkazom č. 11/2007 a postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 18. mája 2016.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva námietka sťažovateľa, že už viac ako 7 rokov je nezákonne trestne stíhaný na základe uznesenia o vznesení obvinenia vydaného vyšetrovateľom, ktorého treba podľa jeho názoru považovať za nezákonný a neústavný štátny orgán. Stalo sa tak aj nezákonným priamym zásahom ministra do tejto trestnej veci.

Okrem uvedeného sťažovateľ poukazuje na to, že skutok, za ktorý je trestne stíhaný, nemohol ani len v teoretickej rovine spáchať z dôvodu, že sa tento skutok vôbec nestal.

Sťažovateľ považuje za prioritnú otázku to, či inšpekčná služba Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „inšpekčná služba“) je alebo nie je zákonným a ústavným štátnym orgánom. Nezákonný a neústavný štátny orgán nemá kompetenciu vykonávať žiadne legálne úradné úkony a už vôbec nemôže mať kompetencie orgánu činného v trestnom konaní. Závažnosť problému podľa sťažovateľa znásobuje skutočnosť, že inšpekčná služba nie je bežný štátny orgán, pretože ide o vyšetrovací orgán, ktorý vedie trestné stíhanie s rozsiahlymi právomocami.

Sťažovateľ namieta, že inšpekčná služba bola bez zákonného zmocnenia vyčlenená z organizačnej štruktúry Policajného zboru, a preto je nezákonná a neústavná ako celok.

Sťažovateľ poukázal na to, že podľa právoplatného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 To 1/2015 minister nemal legislatívny základ na vyňatie inšpekčnej služby zo zložiek Policajného zboru a na jej

začlenenie pod jeho priame riadenie. Tento právny názor najvyššieho súdu si sťažovateľ osvojil.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej argumentuje tým, že podľa § 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o policajnom zbore“) sa predpokladá existencia inšpekčnej služby v rámci Policajného zboru. Policajný zbor však túto službu nevytvoril, resp. nemá ju zriadenú, pretože táto služba je podľa organizačného poriadku priamo podriadená ministrovi. Žiaden zákon však ministrovi nedáva legislatívny základ na vyňatie inšpekčnej služby zo zložiek patriacich pod Policajný zbor. Minister zriaďuje a zrušuje služby Policajného zboru, tieto však môžu pôsobiť vždy len v rámci Policajného zboru, nie teda mimo neho. Hoci podľa § 6 ods. 2 zákona o policajnom zbore služby Policajného zboru riadi prezident Policajného zboru, ak minister neurčí inak, správny výklad tohto ustanovenia znamená, že minister môže poveriť riadením útvarov Policajného zboru aj iného funkcionára, ale vždy v rámci Policajného zboru. Toto ustanovenie nemožno vyložiť tak, že minister môže vyňať konkrétnu službu zo štruktúr Policajného zboru a podriadiť ju priamo pod seba.

Podľa názoru sťažovateľa treba právny názor vyslovený v zjednocujúcom stanovisku najvyššieho súdu uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 9/2015 považovať v uvedenej súvislosti za výklad contra legem a contra constitutionem, keďže podľa tohto stanoviska z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o policajnom zbore vyplýva, že minister môže interným predpisom určiť, ktoré služby a útvary Policajného zboru bude riadiť on, nie prezident Policajného zboru. Uvedený právny názor najvyššieho súdu treba podľa sťažovateľa považovať za také odchylenie od znenia citovaného ustanovenia, ktoré zásadne popiera jeho účel a význam, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ je presvedčený o tom, že do jeho trestnej veci priamo zasiahol minister svojím rozkazom č. 11/2007, ktorým zriadil špecializovaný tím v rámci inšpekčnej služby, a tým určil inšpekčnú službu na vyšetrovanie jeho trestnej veci ako colníka. Táto skutočnosť priamo vyplýva z odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008

z 8. decembra 2008 o vznesení obvinenia proti sťažovateľovi a ďalším obvineným. Sťažovateľ tento rozkaz ministra nemá k dispozícii. Aj existencia rozkazu svedčí o tom, že inšpekčnú službu priamo riadi minister. Extrémnosť nezákonnosti v trestnej veci sťažovateľa je znásobená podľa jeho názoru aj skutočnosťou, že minister nielenže bez zákonného základu vyčlenil inšpekčnú službu pod vlastné riadenie, ale rovnako bez zákonného základu rozhodol aj o tom, že trestnú vec sťažovateľa bude vyšetřovať inšpekčná služba, hoci colníci z hľadiska riadiacich väzieb nikdy neboli zaradení ani pod Policajný zbor, ale ani pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a už vôbec nie pod ministra.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy čl. 50 ods. 3 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru v trestnom konaní vedenom odborom inšpekčnej služby východ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (pôvodne 4. inšpekčné oddelenie), Pribinova 2, 812 72 Bratislava, sp. zn. ČVS:SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS:SKIS-130/IS-4-V-2008) z dôvodu, že trestné stíhanie proti sťažovateľovi začal, viedol a skončil nezákonný a neústavný štátny orgán, porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru v trestnom konaní vedenom odborom inšpekčnej služby východ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (pôvodne 4. inšpekčné oddelenie), Pribinova 2, 812 72 Bratislava, sp. zn. ČVS:SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS:SKIS-130/IS-4-V-2008) tým, že podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky v rozpore so zákonom (Trestným poriadkom) bez legislatívnej opory nezákonne a neústavne priamo zasiahol do vyšetřovania sťažovateľovej veci, keď v rozpore s vecnou príslušnosťou inšpekčnej služby zriadenou výlučne na vyšetřovanie trestných činov policajtov rozkazom MV SR č. 11/2007 zriadil špecializovaný tím pri sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a tým určil inšpekčnú službu na vyšetřovanie veci sťažovateľa ako colníka, porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru bolo porušené, pretože prípravné konanie (tzv. policajné vyšetrowanie) ako konanie predchádzajúce konaniu na Okresnom súde Trebišov sp. zn. 1T 42/2014 proti sťažovateľovi začal, viedol a skončil nezákonný a neústavný štátny orgán – odbor inšpekčnej služby západ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava a s touto závažnou námietkou sa Okresný súd Trebišov odmieta zaoberať.

4. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 € (slovom tristotisíc eur), ktoré sú povinní Okresný súd Trebišov, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, za ktorého konal podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľovi a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

5. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. JUDr. Zoltána Perhácsa, PhD.(...)“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť v častiach smerujúcich proti postupu vyšetrovateľa v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 a proti postupu ministra a jeho rozkazu č. 11/2007 treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

V súvislosti s postupom vyšetrovateľa sťažovateľ namieta, že trestné stíhanie bolo proti nemu začaté, vedené a skončené v prípravnom konaní nezákonným a neústavným štátnym orgánom, za ktorý treba podľa jeho názoru považovať vyšetrovateľa inšpekčnej služby. V súvislosti s postupom ministra namieta, že rozkazom č. 11/2007 nezákonne a neústavne zriadil špecializovaný tím v rámci inšpekčnej služby, a tým určil inšpekčnú službu na vyšetrovanie trestnej veci sťažovateľa ako colníka.

Vzhľadom na to, že z odôvodnenia uznesenia o vznesení obvinenia ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 z 8. decembra 2008 výslovne vyplýva (ako na to poukazuje aj samotný sťažovateľ), že špecializovaný tím, členom ktorého bol vyšetrovateľ, bol zriadený rozkazom ministra č. 11/2007, sťažovateľ nepochybne už od doručenia tohto uznesenia vedel tak o tom, že v jeho trestnej veci koná nezákonný a neústavný štátny orgán, ako aj o tom, že na jeho vec bol aplikovaný rozkaz ministra č. 11/2007. Takýto (podľa názoru sťažovateľa) zákonný a ústavný podklad postrádajúci stav trval zrejme až do skončenia vyšetrovania, teda do skončenia prípravného konania. Hoci ústavnému súdu nie je známe, kedy bolo vyšetrovanie skončené, možno usúdiť, že sa tak muselo stať najneskôr v roku 2014, keďže po podaní obžaloby (čo nasleduje po skončení vyšetrovania) bola trestnej veci vedenej proti sťažovateľovi na okresnom súde pridelená spisová značka 1 T 42/2014. V uvedených

častiach treba preto sťažnosť ústavnému súdu odovzdanú na poštovú prepravu 18. mája 2016 považovať za oneskorenú.

Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. III. ÚS 152/03).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ okresnému súdu vytýka, že sa odmieta zaoberať jeho námietkou, podľa ktorej prípravné konanie začal, viedol a skončil nezákonný a neústavný štátny orgán, teda vyšetrovateľ inšpekčnej služby.

Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým konštatovať, že o súčasnom stave trestného konania vedeného proti sťažovateľovi po podaní obžaloby na okresnom súde neposkytol sťažovateľ ústavnému súdu žiadnu bližšiu konkrétnu informáciu. Z jeho tvrdení vyplýva iba to, že okresný súd dosiaľ vo veci meritórne nerozhodol, hoci podľa názoru sťažovateľa mal tak urobiť práve vzhľadom na jeho námietku, podľa ktorej v prípravnom konaní konal nezákonný a neústavný štátny orgán.

Podľa názoru ústavného súdu okresný súd sa s uvedenou námietkou sťažovateľa bude musieť vysporiadať najneskôr v rozsudku, v ktorom rozhodne o vine či nevine sťažovateľa. Pokiaľ námietku neuzná, sťažovateľ bude mať možnosť podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, v dôsledku čoho dôvodnosť jeho námietky bude musieť preskúmať príslušný krajský súd v rámci odvolacieho konania. Ak ani stanovisko odvolacieho súdu nebude pre sťažovateľa priaznivé, bude mať možnosť podať ešte aj dovolanie a domáhať sa ochrany označených práv najvyšším súdom v rámci dovolacieho konania.

Zo všetkých uvedených skutočností je zrejmé, že v tomto štádiu konania ústavný súd nie je povolaný poskytnúť ochranu sťažovateľovi, keďže ten bude mať prípadne k dispozícii účinné prostriedky právnej nápravy. Jeho podanie je teda z dôvodu predčasnosti neprípustné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v jej ťažiskovej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016